

בעניין:

פרופ' אמיר חצרוני, ת"ז 023637028
מרחוב ארז 31, כרמי יוסף
ע"י ב"כ עוה"ד אסף שילה
מרח' בקעת הירח 4א, כפר סבא 44631
טל: 054-7372987; פקס: 072-2448570
דוא"ל: assaf@assaf-shiloh.co.il

המבקש
התובע

- נ ג ד -

דרך ארץ הייוויז (1997) בע"מ, ח.פ. 512475203
מרח' המלאכה 23, ראש העין

המשיבה
הנתבעת

בקשה לאישור תובענה כייצוגית

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת לאשר למבקש להגיש את התובענה בתיק כתובענה ייצוגית.

עו"ת התובענה מצ"ב **כנספח א'**. [א]

נימוקי הבקשה

I. פתח דבר - תמצית הבקשה

1. עניינה של בקשה זו ושל התביעה לאשרה כייצוגית הינו הימנעותה של המשיבה מלהודיע למי שעומד לעשות שימוש בכביש 6, המוכר גם בשם "כביש חוצה ישראל", אודות עומסים חריגים (פקקי תנועה) המתרחשים בכביש מדי פעם בפעם.
הטענה המרכזית המועלית להלן הינה, כי הדין מחייב את המשיבה לעשות כן באמצעי פשוט למדי - **שהמשיבה הקימה** בכביש עצמו, אך משום מה לא בכניסות אליו¹ - שילוט אלקטרוני, אשר ייתן הודעה מתאימה כזו. הודעה כזו תוכל לאפשר לנהג/ת את הבחירה בין השימוש בכביש על אף האיטיות המיוחדת הכרוכה בכך, לבין אלטרנטיבה אחרת - שימוש בכביש אחר, שימוש בתחבורה ציבורית, המתנה לפני הכניסה לכביש או הימנעות מהמשך הנסיעה.
הימנעות ממסירת המידע מהווה הטעיה אסורה ורשלנות כלפי המשתמשים בכביש.
2. המבקש טוען, כי מניעת מידע חיוני זה גורמת למשתמשים בזבוז זמן ועוגמת נפש, וכן מהווה פגיעה באוטונומיה שלהם.
3. מטרת הליך זה היא פיצוי הולם לחברי הקבוצה ומניעת המשך הפגיעה בהם.

---

1 פרט בכניסה לכביש במחלף בן שמן - שילוט אלקטרוני, אשר הותקן, למיטב ידיעת המבקש, רק לאחרונה.

II. העובדות הרלוונטיות

4. המשיבה הינה הזכיינית המפעילה את כביש מס' 6 (לעיל ולהלן: "**הכביש**" או "**כביש 6**") על פי חוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), תשנ"ה-1995.
  5. ביום 28.11.2010, בשעות הערב, עלה המבקש על הכביש במחלף קסם ונסע דרומה עד למחלף דניאל דרום, מרחק של כ- 26 ק"מ, במטרה להגיע לפגישה חשובה.
  - אף כי נסיעה זו אמורה להמשך כ- 14 דקות כאשר הכביש פנוי (במהירות נסיעה של 110 קמ"ש), היא נמשכה לא פחות משעה תמימה.
- [ב] עותק חשבונית של המשיבה, בה מצויינת הנסיעה האמורה, מצ"ב **כנספח ב'**.
6. הסיבה לאיטיות המיוחדת של הנסיעה היתה נעוצה בתאונת דרכים, אשר ארעה בקטע שבין מחלף נחשונים לבין מחלף בן שמן, ואשר יצרה פקק תנועה גדול.
  7. המשיבה לא נקטה צעדים אפקטיביים כלשהם על מנת להודיע למי ששקל לעשות שימוש בכביש אודות הפקק שנוצר, ואודות איטיותה המיוחדת של הנסיעה הצפויה. לכן לפני העליה לכביש לא ידע המבקש עובדה חשובה זו.
  8. הנסיעה האיטית גרמה למבקש כעס, בזבוז זמן ועוגמת נפש משמעותית. בנוסף, המבקש אחר להגיע לפגישה, מה שהעצים את עוגמת הנפש שלו.
  9. אילו היה המבקש יודע אודות הפקק טרם הכניסה לכביש, היה נמנע מלהכנס לכביש, אלא היה בוחר לנסוע בדרך אלטרנטיבית (כביש 444, למשל). כך היה מצליח להמנע מהאיחור, או לפחות לצמצמו במידה משמעותית.
  - בנוסף נמנעה מהמבקש יכולת הבחירה המושכלת בין השימוש בכביש 6 לבין השימוש בדרך אלטרנטיבית.

פנייתו המוקדמת של המבקש ותשובת המשיבה

10. ביום 8.12.10 פנה המבקש במכתב למשיבה, וביקש כי לא יחוייב עבור הנסיעה בשל המאורעות המתוארים.

[ג] עותק פנייתו של המבקש מצ"ב **כנספח ג'**.

11. ביום 15.12.10 השיבה המשיבה במכתב, בו טענה, כי הודיעה לנהגים אודות התאונה באמצעים העומדים לרשותה: שילוט אלקטרוני **כביש עצמו**, באמצעות תחנות רדיו שונות, ובמערכת המענה הקולי. מסיבה זו דחתה את דרישתו של המבקש.

[ד] עותק תשובתה של המשיבה מצ"ב **כנספח ד'**.

III. הטענות המשפטיות

א. קיומה של חובת הגילוי

חובת גילוי מכח חוק הגנת הצרכן

12. המבקש טוען, כי על המשיבה מוטלת חובת גילוי למי ששוקל לעשות שימוש בכביש לפני הכניסה לכביש, באותם מקרים בהם מהירות התנועה בכביש איטית במיוחד.

13. חובת גילוי זו מצויינת בסעיף 2 (א) לחוק הגנת הצרכן², תשמ"א - 1981 (להלן: "חוק הגנת הצרכן"), אשר קובע:

"לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:

...

(4) השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם הסיכונים הכרוכים בהם; נכל ההדגשות במסמך זה אינן במקור, אלא אם יצוין אחרת]

גם סעיף 4 (א) לחוק הגנת הצרכן רלוונטי לעניין חובת הגילוי המוטלת על המשיבה. הוא קובע:

"עוסק חייב לגלות לצרכן -

(1) כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס."

14. אין ספק, כי מידע אודות מהירות הנסיעה הוא מידע מהותי לגבי עסקה, אשר מהותה הוא שימוש בכביש אגרה. למעשה, זה המידע המהותי ביותר שניתן לתת ללקוחות המשיבה טרם ביצוע העסקה (הכניסה לכביש). כמו כן אין ספק, כי הפחתה משמעותית במהירות הנסיעה לעומת המהירות הרגילה הינה "תכונה המפחיתה באופן משמעותי מערכו של השירות"³.

אמנם, מובן כי לא כל הפחתה קלה במהירות הנסיעה, אשר מתרחשת לפרק זמן קצר, מחייבת את עדכון לקוחות המשיבה. אולם, כאשר מהירות הנסיעה בכביש איטית במיוחד לעומת המהירות הרגילה, וכאשר מגבלת-מהירות זו צפויה להמשך במשך מספר דקות משמעותי, הופך המידע אודות אותה מגבלה למידע מהותי.

15. מתי המידע הופך להיות מהותי ומחייב הודעה ללקוחות המשיבה?

המבקש סבור, כי מהירות נסיעה של פחות מ- 55 קמ"ש (מחצית המהירות המירבית המותרת, שהיא גם המהירות שרכב אינו רשאי לנסוע בה מנוע מלהיכנס לכביש מהיר כמו כביש 6), אשר צפויה להתקיים במשך למעלה מ- 15 דקות (משך הזמן המירבי לעבור לכביש אלטרנטיבי, כפי שיוסבר להלן), הינו מידע מהותי: להערכת המבקש, נתונים אלה עונים על הגדרת "מידע מהותי" הן בפני עצמם והן בהתאם לאלטרנטיבות לכביש 6 הקיימות לנסיעה.

2 תחולת חוק הגנת הצרכן על היחסים שבין המשיבה לבין לקוחותיה אינו יכול להיות מוטל בספק של ממש, שהרי השימוש בכביש 6 כרוך בתשלום.

3 סעיף 4 (ב) של אותו חוק מחיל את הוראות ס"ק (א) גם על שירות

16. ראשית, המידע האמור הופך להיות חיוני על פי ההנחות הבאות והחישוב הבא, הנוגעים לאפשרות ביצוע הנסיעה בדרך אלטרנטיבית:

כפי שצוין לעיל, ברוב המקומות בהם עובר כביש 6 (בחלקים בהם הנסיעה כרוכה בתשלום), קיים כביש אלטרנטיבי, כגון כביש 444 בחלקים הצפוניים או כביש 40 בחלקים הדרומיים, שרחוק כרבע שעת נסיעה לכל היותר מהכניסה לכביש 6.

בהנחה כי בכביש אלטרנטיבי מהירות הנסיעה היא 80 קמ"ש, ובהנחה כי מהירות הנסיעה בכביש 6 הינה 55 קמ"ש, די בכך כי יעד הנסיעה יהיה מרוחק יותר מאשר 11 ק"מ מנקודת היציאה כדי שהנסיעה בדרך האלטרנטיבית מבחינת משך זמן הנסיעה תהיה כדאית יותר (היינו, הפסד הזמן של הנסיעה לכביש האלטרנטיבי - 15 דקות, שהם 1/4 שעה - "יקוזז" בשל הנסיעה המהירה יותר)⁴.

17. שנית, גם בהעדר כל אלטרנטיבה לשימוש בכביש (מצב שאינו קיים בפועל), המבקש טוען, כי מהירות נסיעה איטית במיוחד הינה מידע חיוני: ניתן לוותר על הנסיעה הצפויה או ניתן לדחות אותה - הלקוח יכול להחליט, כי תחת התענוג המפוקפק של נסיעה מתישה ומורטת עצבים בכביש, הוא מעדיף לבצע אותה במועד מאוחר יותר, כאשר הכביש יתפנה. כאשר מהירות הנסיעה יורדת אל מתחת ל- 55 קמ"ש, וכאשר עיכוב זה צפוי להמשך לפחות 15 דקות, זכותו של הלקוח להביא מידע זה בחשבון במסגרת שיקוליו אם להכנס לכביש אם לאו.

18. מתברר כי למעשה גם המשיבה עצמה שותפה לעמדה זו.

לאחרונה התקינה המשיבה בכניסה לכביש במחלף בן שמן (מכיוון הנסיעה מצד מזרח) שלט אלקטרוני, דומה לאלה שמצויים בכביש עצמו. בנסיעה שביצע המבקש ביום 15.6.11 צוין בשלט כי קיים "עומס בכביש".

למיטב ידיעת המבקש שלט כזה אינו מוצב באף לא אחת מהכניסות האחרות לכביש.

המבקש טוען, כי הצבת שלט זה - המבורכת בפני עצמה - מהווה הודאה בחובתה של המשיבה לעשות כן גם בכניסות האחרות, והודאה בכך שהיה עליה להציג שילוט כזה גם בעבר.

חובת גילוי מכח עוולת הרשלנות

19. מקור משפטי נוסף לאחריותה של המשיבה ליידוע לקוחותיה אודות עומסים חריגים בכביש הוא עוולת הרשלנות, הקבועה בסעיף 35 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], התשכ"ח - 1968.

20. הקריטריונים לקביעה אם הופרה חובת הגילוי על פי חוק הגנת הצרכן דומים לקריטריונים אם הופרה חובת הזהירות הנדרשת על פי עוולה זו.

---

4 החישוב (X הוא מספר הקילומטרים):

$$\frac{x}{80} + \frac{1}{4} < \frac{x}{55}$$
$$220X + \frac{55 \cdot 80}{4} < 320X$$
$$X > 11$$

המלומדת דר' אורנה דויטש טוענת בספרה "מעמד הצרכן במשפט"⁵, כי רמת הזהירות הנדרשת מעוסק על פי דיני הגנת הצרכן, אינה שונה מרמת הזהירות הנדרשת ממנו על פי עולת הרשלנות (לרבות יישומה לנושא מצגי שווא).

חובת גילוי מכח עקרון תום הלב

21. מקור נוסף לחובת הגילוי אשר הוכרה בפסיקה הוא חובת תום הלב.

בעניין גינדי⁶ נדון היקף חובת תום הלב של חברת ביטוח כלפי מבוטחיה. בית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופט מגן אלטוביה) קבע, כי מוטלת חובת יידוע של המבוטחים בביטוח בריאות אודות פקודות מטכ"ל, אשר מגבילות את אפשרות השימוש בביטוח בתקופת השירות הצבאי. קביעת זו התבססה על דיני תום הלב. כך נפסק:

"בעוד איסור התיאור המטעה מעוגן בסעיף 55 לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, עלינו לבחון מה מקורה המשפטי של חובת הגילוי היזום. אף שניתן היה לבחון אפשרויות שונות לעיגונה של חובה זו בחוקים שונים, כגון בעילות נזיקות דוגמת עולת הרשלנות או עילות הקשורות לדיני הנאמנות, ואולי כפי שניסו המבקשים לטעון בסעיף 55 לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, ראתה הפסיקה חובה זו כנובעת מעקרון תום הלב החוזי. כך למשל דבריה של כב' השופטת אלישבע ברק כי חובה זו אינה נובעת מחוק ספציפי ומקורה בחובת תום-הלב הייחודית ליחסי המבטח – מבוטח:

"תום הלב ובעקבותיו חובת הגילוי בהסכמים מסחריים רגילים מצטמצמת בדרך כלל לכך שכל צד חייב, מעבר לדאגה לאינטרסים של עצמו, שלא לפגוע באלו של זולתו. אין הוא חייב לדאוג לאלו של זולתו. בחינת אדם לאדם אדם. ישנם חוזים שבהם דרישת תום-הלב מוגברת, על צד לחוזה להיות בבחינת "מלאך" לזולתו, לדאוג גם לאינטרסים של זולתו. תום-הלב המוגבר דורש גילוי מוגבר של פרטים רלוונטיים הידועים לצד אחד. במסגרת עובדות אלו לא מדובר רק בעובדות העולות מתוך החוזה.

כאלו הם חוזי היחס דוגמת יחסי העבודה. כאלו הם החוזים שבהם לצד אחד יש מידע רלוונטי שאי-ידיעתו עלולה לפגוע בצד האחר."

אמנם, באותו עניין נקבע כי אי קיום חובת הגילוי לא הגיע לרמה של הטעיה ממש, מאחר שהמידע שלא נמסר לא היה מהותי מספיק על מנת לשכלל הטעיה (זה, כמובן, אינו המקרה בתיק זה. המידע אותו נמנעת המשיבה מלמסור נוגע, כאמור, ללב ההחלטה אם לעשות שימוש בכביש אם לאו). אלא שלצורך העניין החשיבות היא בעצם ההכרה בחובת גילוי ובמקור שלה - חובת תום לב מוגברת, כאשר המידע הרלוונטי נמצא אצל צד אחד בלבד להסכם.

יכולתה של המשיבה לספק את המידע אודות מהירות התנועה הממוצעת

22. למעלה מהדרוש ורק על מנת למנוע ספק כלשהו יצוין, כי למשיבה מידע מלא ועדכני אודות מצב התנועה בכביש בכל רגע נתון, והיא אף מתיימרת לספק אותו לעושים שימוש בכביש. וכאמור - החל מלפני מספר שבועות המשיבה מספקת אותו גם לעומדים להכנס לכביש ממחלף בן שמן. כך מצויין באתר האינטרנט של המשיבה⁷:

5 נבו הוצאה לאור, עמודים 419-427

6 ת"א (ת"א) 2396/04 טל גינדי ואח' נגד מגדל חברה לביטוח ואח', www.nevo.co.il (2009)

7 בדף 2: <http://www.kvish6.co.il/Article.aspx?Id=49&SubId=94&ThreadId=93&ThreadParent=4&PageId=2>

"חדר הבקרה של כביש 6 מאויש 24/7, בצוות בקרה מקצועי ומיומן, שתפקידו לספק מענה בזמן אמת לכל מקרה חירום או תקלה בכביש. צוות הבקרה מנטר את הכביש באמצעות מצלמות בקרה ייעודיות, ודואג ככל שביכולתו לרציפות וזרימת התנועה בכביש.

צוות חדר הבקרה אחראי, בין היתר, על תפעול יעיל ומיידי של אירועי חירום ומפגעים בכביש, מתן מענה לנהגים במצבי חירום ועדכון מידע אודות מצב התנועה בכביש 6 באמצעות השלטים האלקטרוניים הפרוסים לאורך.

עותק מדף האינטרנט האמור מצ"ב **כנספח ה'**.

[ה]

23. על רקע הדברים האמורים בולטים בהעדרם השלטים האלקטרוניים ביתר הכניסות לכבישים.

התייחסות לטענתה של המשיבה כי עמדה בחובת הגילוי

24. מן הראוי להתייחס כבר עתה לטענות המשיבה, כפי שבאו לידי ביטוי במכתבה נספח ד' לעיל, לפיה קיימה את חובת הגילוי כאשר ציינה את עובדת התאונה ע"ג השילוט האלקטרוני בכביש, העבירה מידע לתחנות הרדיו, ועדכנה את המידע במערכת המענה הקולי.

25. ציון עובדת התאונה ע"ג השילוט האלקטרוני בכביש עצמו אינו מסייע למי ששוקל לעשות שימוש בכביש, ולכן אינו רלוונטי לענייננו, פרט לכך שהוא מחזק את התמיהה מדוע אינו קיים בסמוך לכניסות לכביש, כפי שצוין לעיל;

26. מסירת מידע ברדיו אינה יכולה להוות תחליף אפקטיבי למסירת מידע בכניסה לכביש מהסיבות הבאות:

(1) ראשית, לא כל הנהגים מאזינים לרדיו, וכמובן פחות מכך מאזינים לתחנות רדיו שמעבירות דיווחי תנועה. בהעדר כל יידוע של הלקוחות אודות האפשרות והצורך להתעדכן במצב התנועה בכביש באמצעות הרדיו, מיעוט מבין לקוחות המשיבה - אם בכלל - קיבל את המידע הרלוונטי.

(2) שנית, אמינותה של הודעה ברדיו נמצאת בערבון מוגבל. ישנן תחנות רדיו אשר מדווחות על פי מידע שהן מקבלות מנהגים שמתקשרים אליהם, אצלם, מטבע הדברים - המידע מוגבל ופחות מהימן.

(3) שלישית, ועיקר: עדכוני תנועה ברדיו נעשים בתדירות נמוכה (בערך כל רבע שעה, לכל היותר). כאשר לקוח של המשיבה עומד לקבל החלטה אם לעשות שימוש בכביש אם לאו, עליו לקבל החלטה סמוך למועד הכניסה לכביש. אם המידע הגיע אליו זמן רב לפני כן - וכמובן שאם המידע הגיע אליו אחרי כן - אין לו אפקטיביות.

27. האמור לגבי הרדיו יפה, מקל וחומר, לגבי מערכת המידע הקולי של המשיבה.

(1) ראשית, אין יידוע של הלקוחות אודות ערוץ מידע זה. כיצד אמורים לקוחות המשיבה לדעת, כי קיימת מערכת כזו, בה ניתן לקבל מידע אודות מצב התנועה בכביש? המשיבה אינה מודיעה ללקוחותיה אודות קיומה של אותה מערכת בעת ההתקשרות הראשונית עימם, בשלט כלשהו לפני הכניסה לכביש או בכל דרך אפקטיבית אחרת, בה ניתן להבטיח כי הלקוחות אמנם מודעים לקיומה ולאפשרויות השימוש בה.

(2) שנית, מערכת מידע טלפוני גם היא אינה אפקטיבית: אין אפשרות מעשית לנהג להתקשר למערכת קולית ולהמתין למענה, כאשר עליו לקבל החלטה מהירה אם להכנס לכביש אם לאו. מעבר לכך מדובר, כמובן, בפעולה בלתי בטיחותית בנהיגה.

(3) שלישית, חובת הגילוי כשמה כן היא - חובה. היא מוטלת על העוסק, המשיבה. היא אינה פרביליגיה אשר ניתנת ללקוחות. לכן, אין העוסק יוצא ידי חובתו כאשר הוא מתנה את הגילוי בפעולה אקטיבית מצד הלקוחות - לא כל שכן פעולה המצריכה תשלום ולקיחת סיכון בטיחותי מצידם.

טול דוגמא עוסק, אשר עוסק במכירת מחשבים. טרם ביצוע העסקה מפנה שלט את קהל הלקוחות לקבל את המידע המהותי אודות העסקה במקום שונה מבית עסקו (למשל, בסניף הראשי של הרשת). נדמה, כי אין יכולה להיות מחלוקת של ממש, כי הפניה כזו אינה עולה בקנה אחד עם חובת הגילוי. הוא הדין בהפנית לקוח העומד להכנס לכביש לקבל את המידע המהותי באמצעות חיוג למערכת קולית כלשהי.

28. בסיכומה של נקודה זו, המבקש מעריך כי רק מיעוט קטן מבין הנהגים שנקלעו לפקקי תנועה בכביש עשו כן לאחר קבלת מידע אפקטיבי אודותיהם, והחליטו בכל זאת לעשות שימוש בכביש. המבקש אינו נמנה עליהם, והם, כמובן אינם חברים בקבוצה אותה מבוקש לייצג בתביעה.

ב. הנזק האישי והנזק לקבוצה

29. בנסיעה הספציפית, נושא עילתו האישית של המבקש, נגרם לו נזק של בזבוז זמן ועוגמת נפש מיוחדת בשל העצבים אודות הפקק, כעס עקב ההטעיה ועקב האיחור לפגישה אליה נסע, וכן נזק בשל הפגיעה באפשרות שלו לקבל החלטה מושכלת לגבי הבחירה בין השימוש בכביש 6 לבין השימוש בכביש אלטרנטיבי. כאמור, לו ידע אודות העומס החרגי היה בוחר בדרך חלופית, אשר היתה מונעת את נזקו (או למצער מקטינה אותו משמעותית). בנוסף היה המבקש חוסך את התשלום עבור השימוש בכביש.

המבקש מעריך את נזקו האישי בגין ראשי נזק אלה ב- 50 ₪, כפי שיפורט בהמשך הדברים.

30. מבין חברי הקבוצה אותה מבוקש לייצג בהליך זה, חלקם זכאים לפיצוי בגין אותם ראשי נזק אשר נתבעים בתביעה האישית של המבקש - פגיעה באוטונומיה ועוגמת נפש/בזבוז זמן - וחלקם זכאים לפיצוי בשל הפגיעה באוטונומיה ופיצוי מופחת בשל עוגמת הנפש, מאחר שגם לו היו מקבלים את המידע הרלוונטי, לא היו בוחרים לנהוג אחרת (תרתי משמע), אלא ממשיכים בנסיעה בכביש.

פגיעה באוטונומיה

31. פיצוי בגין הנזק של פגיעה באוטונומיה ניתן, כאשר נפגעה יכולתו של הניזוק (או של קבוצת הניזוקים) הכוח לבחור בין חלופות שעמדו לרשותו, וזאת גם אם התוצאה של החלופה היחידה שעמדה לרשותו אינה תוצאה שלילית מבחינתו (היינו, גם אם הניזוק היה בוחר באותה חלופה לו הוצגו בפניו כל העובדות הרלוונטיות לבחירה)⁸.

8 צחי קרן-פז, "פיצוי בשל פגיעה באוטונומיה: הערכה נורמטיבית, התפתחויות עכשוויות ומגמות עתידיות", המשפט י"א (תשס"ז) 187

32. הכרה בראש הנזק של פגיעה באוטונומיה כבסיס לפיצוי בתביעה ייצוגית נעשה לראשונה בעניין תנובה - בבית המשפט העליון⁹, ובפסק הדין שניתן בעקבותיו באותו עניין בבית המשפט המחוזי בתל אביב¹⁰.

לאחר מכן ניתנה שורה ארוכה של החלטות המיישמות גישה זו¹¹, אשר על שתיים מהן מן הראוי להרחיב את הדיבור, מאחר שהקשר שלהן לעניין נושא בקשה זו רלוונטי במיוחד.

33. האחד הוא עניין הירש¹². באותו עניין נדונה בקשה לאישור תביעה ייצוגית כנגד חברת ביטוח, אשר מכרה ביטוחים ללא רשיון מבטח. לעניין הנזק הביע בית משפט נכבד זה (כב' השופטת אסתר שטמר) את עמדתו כך (סעיף 15 להחלטה):

"אל מול טענת המבקש כי נגרם לו נזק של פגיעה באוטונומיה של הרצון, בכך שנשללה ממנו הזכות להחליט על פי עובדות מבוררות איזה פוליסת ביטוח לרכוש, טוענות המשיבות כי נזק בשל פגיעה באוטונומיה של הרצון הוכר רק בתביעות בגין נזקי גוף (ע"א 2781/93 מיאסה עלי דעקה נ' בית החולים "כרמל" חיפה פ"ד (4) נגד (526) ובגרימת תחושות מיאוס וגועל (ע"א 1338/97 תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' ראבי תופיק ואח' פ"ד (4) 673).

כנראה נעלמה מעיניה פסיקת בית המשפט העליון בע"א 1081/00 אבנעל חברה להפצה בע"מ נ' מדינת ישראל (2005) פ"ד נט(5) 193, 204-205:

"במקרה שלפנינו הנזק שנגרם כתוצאה מהתרשלות המשיבים הוא לא רכושי. נזק זה יכול להילמד, בין השאר מעצם ההפרה הבוטה של חובת ההגנות (ראו והשוו: ע"א 558/84 כרמלי נ' מדינת ישראל (להלן – פרשת כרמלי [8]), בעמ' 772; ע"א 2781/93 דעקה נ' בית החולים "כרמל" חיפה (להלן – פרשת דעקה [9]), בעמ' 582-586).
אכן, מתן הנמקה שגויה ושלילת זכות טיעון עלולים, בנסיבות מסוימות, למנוע בפרט ולגרום לנזק לא רכושי. הקביעה שלפיה נזק הוא בר פיצוי אינה זרה למשפט הפרטי (ראו א' ברק "הערכת הפיצויים בנזקי גוף: דין הנזיקין המצוי והרצוי" [38], בעמ' 263). כך, לא פעם נקבע נזק לא רכושי בעוולת הרשלנות (ראו: ע"א 3843/90 אוהיון נ' מדינת ישראל, משרד הביטחון [10]; ע"א 398/99 קופת חולים של ההסתדרות הכללית נ' דיין [11]); במסגרת סעיף 13 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970 (ראו ע"א 348/79 גולדמן נ' מיכאלי [12]); בעניין נזק מוראלי ועוגמת נפש במסגרת דיני זכויות היוצרים (ראו ע"א 4500/90 הרשקו נ' אורבך [13], בעמ' 432); כך גם בעניין סבל שנגרם בשל גירוש האישה על כורחה על-ידי בעלה (ראו ע"א 1730/92 מצראווה נ' מצראווה [14]); כך בלשון הרע (ראו ע"א 4740/00 אמר נ' יוסף [15], בעמ' 523-524); כך בקביעת נזק של מי שנתקף בתחושות שליליות של גועל ופגיעה באוטונומיה כתוצאה משתיית חלב שהכיל סיליקון (ראו: ע"א 1338/97 תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' ראבי [16], בעמ' 681-682); כך בקביעת נזק לא רכושי הנובע מפגיעה בחירותו ובכבודו של מי שאושפז בבית חולים לחולי נפש בכפייה ושלא כדין (ראו פרשת כרמלי [8], שם) וכך בקביעת נזק בגין פגיעה באוטונומיה (ראו פרשת דעקה [9], בעמ' 619-620). בכל המקרים הללו, וברבים אחרים, נגרם

9 ע"א 1338/97 תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נגד תופיק ראבי ואח', פ"ד נד (4) 673, (2003)

10 ת"א (ת"א) 1372/95 יורשי המנוח תופיק ראבי ז"ל ואח' נגד תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ, www.nevo.co.il (2008). יצוין כי על פסק דין זה תלוי ועומד ערעור.

11 למשל - ת"א 5101-08 יורם פרי נגד אלוניאל בע"מ ואח', www.nevo.co.il (2011) - אישור הסכם פשרה בעניין הוספת נתון למוצרי מזון; ת"א (ת"א) 2061-06 רויטל נגלר ואח' נגד שטראוס-עלית בע"מ, www.nevo.co.il (2011) - אישור הסכם פשרה בשל הצגת מטעה של מוצרים ככשרים, ועוד החלטות רבות נוספות

12 ת"צ 4944-08-07 ערן הירש נגד מנורה חברה לביטוח בע"מ ואח', www.nevo.co.il (2009)

נזק שאינו רכושי. דרך דומה יש לנקוט גם במקרה שלפנינו.
(ההדגשה שלי, א"ש).

עוד לדיון בשאלה זו בת"א (ת"א) 1372/95 יורשי ראבי נ' תנובה (טרם פורסם, 7.1.2008), בסעיף 50 לפסק הדין.

פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה בנסיבות ענייננו אינו נקי מספקות, במיוחד משום שהטענה סמוכה לנסיבות של חובת מסירת מידע או גם עוולה של הטעיה, ניתן לשער שבמקרים רבים שלה טעיה או אי מסירת מידע יעלו גם כדי הפרת זכות בחירה, דבר שיאפשר לתובע לבחור בנזק שאינו ממון במקום להוכיח נזק וקשר סיבתי.

עם זאת יתכן שבכך בדיוק ההצדקה: כל הפרה של זכות (חוקתית?) צפויה לפסיקת פיצויים, בין כאלו שניתן להוכיחם, בין אחרים, בשל עצם הפגיעה בזכות.

34. החלטה נוספת בה הוכר הנזק של פגיעה באוטונומיה כבסיס לאישור תביעה ייצוגית, ואשר רלוונטית במיוחד לענייננו, ניתנה בבית המשפט המחוזי בחיפה (כבי' השופט אלכסנדר קיסרי) בעניין הראל¹³.

באותו עניין דובר על יצרנית מזון, אשר בניגוד לדין סימנה את היקף התכולה של המוצר ביחידות משקל במקום ביחידות נפח. הנזק שהוכר הוא מסוג פגיעה באוטונומיה. כך נפסק:

"טענה אחרת של המשיבות, שעליה הורחב הדיון, כוונה להראות שלא התמלא התנאי הקבוע בסעיף 4 (ב)(1) לחוק המצריך שהתובע הייצוגי יראה שלכאורה נגרם לו נזק. בעניין זה טענו המשיבות שלא נגרם למבקשת, וגם לא לציבור רוכשי המוצרים, כל נזק כתוצאה מן האופן שבו סומנה התכולה על האריזות, וכי מכל מקום אין קשר סיבתי בין האופן שבו סומנה התכולה לבין הנזק שהמבקשת טענה לו.

טענה זו, על שני חלקיה, אין ביכולתי לקבל. המבקשת טענה שהנזק שנגרם לה הוא העדר אפשרות להשוות את מחירי המוצרים למחירי מוצרים אחרים, דבר שהיה אפשרי אם המשיבות היו מסמנות את אריזות המוצרים כנדרש על פי התקן. נזק כזה אמנם אינו נזק ממוני או רכושי, אך הוכר בפסיקה כנזק שיש לפצות עליו. ומאז שנפסקה ההלכה בעניין ראבי (ראו: עא 1338/97 תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' תופיק ראבי, נז (4) 673 (2003)) אין עוד מניעה הלכתית להכיר בפגיעה שתיגרם לצרכן ביכולתו לקבל מידע, שיאפשר לו להשוות מחירים ולרכוש את המוצר שבו יחפוץ על יסוד שיקולי מחיר, איכות ושאר שיקולים שהם רלוונטיים להחלטה צרכנית, כנזק שהוא בר פיצוי בתובענה מעין זו שלפנינו (ראו למשל: בש"א (ת"א) 1877/06 (תא 1036/06) שרית טל נ' מרכז רפואי רבין (קמפוס בילינסון) (טרם פורסם, 31.5.10)). נזק כזה ניתן לראות כנובע הן מהפרת החובה החקוקה והן מהפרת איסור ההטעיה המיוחדות למשיבות ומשום כך אין מנוס מלדחות טענה זו של המשיבות."

עניין הראל רלוונטי במיוחד לענייננו: כשם גם כאן, מניעת היכולת של הלקוח לבצע בחירה מושכלת בין האפשרויות השונות המוצעות בפניו (בעניין הראל - מוצרי מזון מתחרים; בענייננו - בחירת דרך נסיעה אלטרנטיבית, או שימוש בתחבורה ציבורית, או הימנעות/דחייה של הנסיעה) מהווה פגיעה באוטונומיה המזכה בפיצוי כספי.

35. דוגמה נוספת למתן פיצוי בשל העדר יכולת בחירה ניתן למצוא בעניין פלוז'ניק¹⁴.

באותו עניין ניהלה התובעת עם הנתבעת מו"מ להקמת תחנת דלק על מגרש בבעלות התובעת. בשלב מסויים הפסיקה התובעת לנהל מו"מ עם חברות אנרגיה אחרות, ונתנה לנתבעת בלעדיות במו"מ. הנתבעת ניהלה את המו"מ בחוסר תום לב. לעניין הפיצוי לו זכאית התובעת נפסק כך:

13 ת"א 1169-07 לאה הראל נגד שטראוס מחלבות בע"מ ואח', www.nevo.co.il (2010)

14 תא (ת"א) 1161/01 נחמה פלוז'ניק נגד דור אנרגיה (1998) בע"מ, www.nevo.co.il (2006)

“בענייננו: התנהגותה של הנתבעת הסבה לתובעת עוגמת נפש רבה ואכזבה, כפי שניתן היה להתרשם בבירור מעדותה, זאת לצד בזבוז זמן וטרדה מיותרת בשל התעסקות מיותרת ומרגיזה בתוצאות מחדליה של הנתבעת, אשר מסרבת עד רגע זה להכיר באחריותה להפרת חובת תום הלב כלפי התובעת. הנתבעת טוענת בסיכומיה שהחלטת התובעת להפסיק את המשא ומתן עמה נבעה לא משיקולים כלכליים, אלא מכך שנפגעה מהתנהגות הנתבעת כלפיה. פגיעה זו – הינה נזק בר-פיצוי. זאת ועוד: אמנם לא עלה בידי התובעת להוכיח במידת וודאות סבירה כי אלמלא התנהגות הנתבעת היתה מגיעה לחתימת הסכם להקמת תחנת דלק על מגרשה עם הנתבעת, או עם חברת דלק אחרת – תחנה אשר לפי חוות דעתו של אבישי זיו היתה מניבה לה רווחים גבוהים בהרבה מאלו שהיא מקבלת כיום מהשכרת המגרש. אך באשמת התנהגותה של הנתבעת - תמשיך ללוות את התובעת תמיד תחושה קשה של החמצת הזדמנות עסקית עתירת ממון. התנהגות הנתבעת מנעה מן התובעת את האפשרות לשקול בעת מעשה חלופות עיסקיות אחרות, על סמך המידע האמיתי לפיו חתמה הנתבעת על הסכם משמך. זו, למעשה, היתה מטרתה של הנתבעת, והיא השיגה מטרה זו במלואה.”

על פגיעות אלו כולן ברגשותיה של התובעת ובאוטונומיה של הרצון, ועל מפח הנפש הגדול שהנחילה לה הנתבעת, כמו גם בזבוז הזמן וטירחת השווא – חייבת הנתבעת לשלם לתובעת פיצוי של ממש.

גם נזק שכזה נובע מפגיעה באוטונומיה של הרצון, שכן הנפגע נאלץ לכלכל את צעדיו על סמך מידע מטעה, ונמנעת ממנו האפשרות לשקול חלופות עיסקיות אחרות, גם אם לא ניתן להוכיח אלו תוצאות הן היו מניבות.”
עיסקיות אחרות, גם אם לא ניתן להוכיח אלו תוצאות הן היו מניבות.”

36. פס"ד נוסף בו הוכרה מניעת יכולת הבחירה כנזק בר פיצוי (אם כי לא במסגרת של תביעה ייצוגית) ניתן ע"י בית משפט נכבד זה (כב' השופט אסתר שטמר) בעניין ואפ"ל¹⁵.

המערער באותו עניין היה תלמיד בית ספר, אשר נפל וניזוק לאחר שעות הלימודים. טענתו היתה, כי בית הספר נמנע מלהודיע להוריו אודות האפשרות לרכוש ביטוח תאונות אישיות לכיסוי נזקים מחוץ לשעות הלימודים, ובכך נמנעה מהמערער האפשרות לקבל פיצוי מחברת ביטוח.

באותו עניין נקבע כממצא עובדתי, כי הורי המערער כן ידעו על האפשרות לבטח, ולכן נדחה הערעור. עם זאת, רלוונטים לענייננו הדברים שנפסקו בעניין אי מסירת המידע (בסעיף 18 לפסק הדין):

“האפשרות לבטח במחיר סמלי בביטוח תאונות אישיות גם מחוץ לכותלי ביה"ס, הוא מידע חשוב, והיה על המורים לוודא קבלתו על ידי ההורים. אי וידוא זה, מהווה מחדל רשלני, ואם היה נקבע, שההורים אכן לא קיבלו את החומר, היה מקום לחייב את המועצה בפיצויים להורה (אולי בהשתתפות תורתם של ההורים ואולי על פי הדוקטרינה של פגיעה באוטונומיה של ההורים לבחור אם לבטח או לא לבטח שנגרמה כתוצאה מאי העברת המידע, וראה לעניין פגיעה באוטונומיה עקב אי גילוי בתחום הרפואי בע"א 2781/93 דעקה נ' ביה"ח "כרמל", פ"ד נ"ג (4), 526, 571 ו-576).

37. המבקש מעריך את הפיצוי הממוצע לו זכאי כל לקוח של המשיבה בגין הפגיעה ביכולת הבחירה שלו ב- 20 ₪.

עוגמת נפש ובזבוז זמן

38. להבדיל מהפגיעה ביכולת הבחירה, זהו נזק תוצאתי, אשר נוגע לאותם לקוחות של המשיבה - ביניהם המבקש - אשר לו היה נמסר להם המידע אודות איטיותה המיוחדת של הנסיעה בכביש היו נמנעים מביצוע העסקה - כלומר: מהכניסה לכביש - ובכך היה נחסך מהם בזבוז הזמן הכרוך

בשימוש בכביש, הכעס, העצבים ועוגמת הנפש הכרוכה ב"חווית" ההמתנה בכביש ובתחושה כי מידע חיוני כל כך לנסיעה בכביש לא נמסר מבעוד מועד.

39. אמנם, גם זהו נזק בלתי ממוני, אולם, כאמור, הוא שונה מהנזק בשל הפגיעה באוטונומיה.

בעניין בן-צבי¹⁶, קבע לאחרונה בית המשפט העליון ברוב דעות, כי פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה יכול להפסק בנוסף לפיצוי בגין נזק של עוגמת הנפש, כאשר נזק אחרון זה הינו נזק תוצאתי (פסקאות 51-55 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה אליעזר ריבלין). באותו עניין גופת בן משפחתן המנוח של המערערות נותחה ללא קבלת הסכמתן לכך. למערערות נפסקו פיצויים הן בשל הפגיעה באוטונומיה (שלילת יכולת הבחירה) והן בשל עוגמת הנפש שנגרמה כתוצאה מעצם ביצוע הניתחה, לה לא היו נותרות את הסכמתן גם לו התבקשו.

על כן קבוצת הלקוחות אשר היו משנים את אופן התנהגותם לו היו מודעים לפקקים, זכאית לפיצוי בשל נזק בלתי ממוני זה.

40. ואולם, גם הלקוחות אשר היו נשאים בבחירתם לו היו מקבלים את מלוא המידע זכאים לפיצוי בשל עוגמת נפש.

בעניין שאול¹⁷ אושרה תביעה ייצוגית נגד הנתבעת, אשר פרסמה שלא כדין את מזגניה כבעלי תו תקן. לעניין הנזק פסק בית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופט עמירם בנימיני) כך (סעיף 41 להחלטה):

"הנזק הלא-ממוני יכול שיהיה נובע מעוגמת הנפש הכרוכה בחשש שמא המזגן איננו בטיחותי או איננו איכותי דיו, בשל כך שלא ניתן לו היתר לשאת תו תקן, כמו גם תחושת העלבון של צרכן החש כי הולך שולל על-ידי יצרן שנתן בו אמון..."

41. המבקש מעריך את הפיצוי הממוצע לו זכאי כל לקוח של המשיבה, שהיה משנה את אופן התנהגותו לו היה נודע לו אודות קיומו של הפקק, בשל עוגמת הנפש, העצבים ובזבוז הזמן ב- 30 ש, וב- 10 ש את הפיצוי בגין ראש נזק זה למי שהיה נכנס לכביש בכל מקרה.

ג. קשר סיבתי בין הפרת חובת הגילוי לנזק: הסתמכות הלקוחות על המצג המטעה

42. בהלכת ברזני¹⁸ נקבע, כי בהטעיה על פי חוק הגנת הצרכן יש צורך להוכיח קשר סיבתי (הסתמכות) בין ההטעיה לבין הנזק.

קשר סיבתי זה מתקיים בין כל חברי תת הקבוצה אשר היו בוחרים לנהוג אחרת לו המידע היה מגיע אליהם - כל הזכאים לפיצוי בגין נזק תוצאתי, שהרי זו הנחת המוצא לגביהם.

אשר לנזק של פגיעה באוטונומיה: מובן, כי הקשר הסיבתי של נזק זה להפרת חובת הגילוי אינהרנטי לאותה הפרה: שלילת יכולת הבחירה הינה תוצאה המתחייבת מאי גילוי המידע.

16 ע"א 4576/08 ליה בן-צבי ואח' נגד פרופיק יהודה היס ואח', www.nevo.co.il (7.7.11)

17 ת"א (ת"א) 1065/05 אמיר שהי שאול נגד תדיראן מוצרי צריכה בע"מ, www.nevo.co.il (2008)

18 דנ"א 5712/01 יוסף ברזני נגד בזק חברה ישראלית לתקשורת בע"מ ואח', www.nevo.co.il (2003)

43. אשר להוכחת עצם קיומם של חברים בתת הקבוצה הראשונה - אם וככל שיש ספק לגבי קיומה - הרי שיש להחיל בשלב זה של הדיון את חזקת ההסתמכות, אשר הובעה בעניין ברזני על ידי מספר שופטים, ואשר התקבלה גם ע"י בית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופט עמירם בנימיני) בעניין פרחון¹⁹ (סעיף 35 להחלטה):

"זאת ועוד, נוטה אני להסכים עם הדעה שהובעה בעניין ברזני הנ"ל על ידי כב' השופטים ט' שטרסברג-כהן וא' מצא, כי קיימת "חזקת הסתמכות", לפיה רואים את הצרכן כמי שנחשף לפרסומים של היצרן או המשווק ופעל על פיהם (כב' הנשיא א' ברק וכב' השופט מ' חשין הותירו עניין זה בצריך עיון: דאה סעיף 26 לעיל). חזקה זו ניתנת אמנם לסתירה, אך בשלב זה של הדיון, בו נדרש המבקש להוכיח טענותיו לכאורה בלבד, די בראיות דלעיל כדי לבסס לכאורה קיומו של קשר סיבתי בין פרסומיה של המשיבה לבין רכישת המנעול מתוצרתה על ידי המבקש."

גישה מקלה לעניין דרישת הקשר הסיבתי ננקטה גם ע"י בית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופטת מיכל אגמון-גונן) בעניין ורון²⁰, שם אושרה תביעה ייצוגית כנגד יצרנית תוסף המזון "פרוטק", אשר ביצעה פרסום מטעה.

44. בשלב הבא של הדיון, אם בית המשפט הנכבד יאשר את התביעה כתביעה ייצוגית, מתעתד המבקש לערוך סקר מתאים, אשר יברר, בין היתר, את השאלות הבאות:

- א. מי מהעושים שימוש בכביש, אשר נקלע לפקק תנועה, ידע אודותיו טרם הכניסה לכביש?
  - ב. מי מבין אלה שלא ידעו אודות הפקק, היו נמנעים מהכניסה לכביש לו היו מקבלים מידע אודותיו?
  - ג. מה היו תחושותיהם של המשתמשים עת גילו את הפקק?
- מובן, כי אין השאלות הנ"ל אמורות להוות תחליף לשאלון הסקר או למצות את השאלות הטעונות בירור במסגרתו, ואין הח"מ מתיימר להיות מומחה לעריכת סקרים. ציון שאלות אלה בא ללמד על הדרך לאיתור חברי תת הקבוצות הרלוונטיות מבין כלל המשתמשים בכביש בעת קיומם של פקקים כבדים.

45. דוגמאות לדרישה למנגנון כזה במקרה של חוסר בהירות לגבי קיומה של הסתמכות על הפרסום (או במקרה הזה - אי הפרסום) המטעה ניתן למצוא בעניין שטנדל²¹ או בעניין כהן²². סקרי צרכנים לגבי היקף הקבוצה ולגבי מידת הנזק שימשו כראיות בפסק הדין בעניין תנובה²³.

---

19 ת"א (ת"א) 2537/06 דניאל פרחון נגד מולטילוק בע"מ, www.nevo.co.il (2009)

20 ת"א (ת"א) 2084/07 יוסף ורון ואח' נגד טעם טבע - אלטמן שותפות כללית ואח', www.nevo.co.il (2011)

21 ע"א 458/06 עו"ד יובל שטנדל נגד חברת בוק בינלאומי בע"מ ואח', www.nevo.co.il (2009); וגם: ת"א 2687/06 נתנאל כהן נגד רדיוס שידורים בע"מ, www.nevo.il (2009)

22 בש"א (ת"א) 26685/06 נתנאל כהן נגד רדיוס שידורים בע"מ, www.nevo.co.il (2009)

23 ת"א (ת"א) 1372/95 יורשי המנוח תופיק ראבי ז"ל ואח' נגד תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ, www.nevo.co.il (2008)

IV. התקיימות התנאים להגשת תביעה כתביעה ייצוגית

א. נושא התביעה - תביעה נגד "עוסק" בקשר לענין שבינו לבין הלקוח

46. סעיף 3 (א) לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו - 2006 (להלן בפרק זה: "החוק"), בצירוף פריט 1 לתוספת השניה לחוק, מאפשר הגשת תובענה ייצוגית -

"תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו."

47. מובן, כי הן המבקש והן המשיבה עונים על התנאים להכיר בהם כ"לקוח" וכ"עוסק" בהקשר הנדון.

ב. זכאותו של המבקש להגיש תביעה ייצוגית

48. סעיף 4 (א) (1) לחוק קובע:

"אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית כמפורט להלן:

(1) אדם שיש לו עילה בתביעה..."

49. למבקש קימת עילת תביעה אישית, כפי שפורט באריכות לעיל.

50. המבקש אף עומד בתנאי הקבוע בסעיף 4 (ב) לחוק, לפיו הראה כי לכאורה נגרם לו נזק.

ג. התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה

51. סעיף 8 (א) לחוק קובע את הקריטריונים על פיהם יפעיל בית המשפט את שיקול דעתו בבואו לפסוק בבקשה לאישור תביעה כיייצוגית. הראשון שבהם - בס"ק (1) הוא:

"התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה".

52. מובן, כי הימנעותה של המשיבה מלספק פרטים אודות מצב חריג של מהירות תנועה איטית במיוחד בכביש מתייחסת לכל העושים שימוש בכביש.

הדיון אודות הנזק המשותף לכלל חברי תת הקבוצות הקבוצה ואודות הקשר הסיבתי נערך בפרק המשפטי לעיל.

53. המבקש טוען, מן הסתם, כי טיעונו המפורטים לעיל הינם טובים, וכי ישנו סיכוי גבוה כי יוכרעו לטובת הקבוצה.

ד. התובענה הייצוגית הנה הדרך המתאימה ביותר להכרעה

54. הקריטריון הבא קיים בסעיף 8 (א) (2) לחוק, אשר קובע:

"תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין";

55. הבקשה עומדת בתנאי זה, מאחר שסכום התביעה האישי הינו נמוך ומספר החברים בקבוצה הינו רב מאוד, ולכן תביעות אישיות אינן מעשיות במקרה הנדון.

56. בנוסף, קיים קושי המגיע לכדי מניעות של ממש באיתור כל אחד ואחת מחברי הקבוצה ע"י המבקש.

ה. קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת ובתום לב

57. סעיף 8 (א) (3) ו- (4) לחוק קובעים:

“(3) קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת.

(4) קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב.”

58. הנימוקים לעמידתו של המבקש בתנאי זה הם אלה:

- א. המבקש נפגע מהתנהגות המשיבה באותו אופן שנפגעו יתר חברי הקבוצה, ומשכך הוא מייצג נאמנה את האינטרסים המשותפים;
- ב. המבקש מאמין כי בסיוע בא כוחו, ייצג הוא בדרך הולמת את עניינם של כלל חברי הקבוצה;
- ג. המבקש מגיש את התביעה בתום לב מתוך אמונה בה ובהצלחתה לטובת כלל חברי הקבוצה;
- ד. המבקש ביצע פניעה מוקדמת למשיבה.

V. הגדרת הקבוצה, גודלה וסכום התביעה

59. כפי שהובר בפרק המשפטי לעיל, מבוקש, כי הגדרת הקבוצה תהיה זו:

תת קבוצה ראשונה: כל מי שנכנס לכביש 6 כאשר מהירות הנסיעה בכביש פחתה מ- 55 קמ"ש במשך 15 דקות לפחות עובר למועד הכניסה, מבלי לדעת אודות כך, במשך 7 השנים האחרונות, ואשר **היה נמנע** מהכניסה לו היה מקבל את המידע האמור;

תת קבוצה שנייה: כל מי שנכנס לכביש 6 כאשר מהירות הנסיעה בכביש פחתה מ- 55 קמ"ש במשך 15 דקות לפחות עובר למועד הכניסה, מבלי לדעת אודות כך, במשך 7 השנים האחרונות, ואשר **לא היה נמנע** מהכניסה לו היה מקבל את המידע האמור.

60. למבקש אין נתונים מדוייקים אודות מספר הפרטים בקבוצה, והוא יבקש לקבלם במסגרת בירור התביעה, אם זו תאושר כייצוגית. כפי שצוין לעיל, בידי המשיבה מצויים כל הנתונים אודות מהירויות הנסיעה בכביש בכל רגע נתון, וכן נתונים אודות כמות הרכבים במועדים הרלוונטיים.

61. עם זאת, אין ספק כי סכום התביעה מצוי בסמכותו של בית המשפט המחוזי: המבקש טוען, כי אדם אשר הינו חבר בקבוצה זכאי לפיצוי בסך 30 ₪ (או 50, אם הוא חבר גם בתת הקבוצה הראשונה). כלומר, על מנת לבוא בגדר סמכות בית המשפט הנכבד, נדרש כי מספר הנפגעים ב- 7 השנים האחרונות יעמוד על לפחות 100,000 (בהנחה מחמירה, כי תת הקבוצה הראשונה ריקה).

אם בכל אירוע של תנועה איטית נפגעים מאי מתן הודעה 500 משתמשים במוצק, די בכך כי ארעו 200 מקרים ב- 7 השנים האחרונות (או 28 לשנה או שניים בחודש במוצק), על מנת שגודל הפיצוי המצרפי יעמוד על 2.5 מליון ₪.

המבקש מעריך, כי מספר המקרים גדול הרבה יותר מאשר שניים לחודש בממוצע, במיוחד בשנה האחרונה, בה בוצעו עבודות תשתית משמעותיות בכביש, אשר גרמו לא פעם לפקקים משמעותיים.

VI. הסעדים המבוקשים בבקשה זו

62. הסעדים המבוקשים בבקשה זו הינם:

- א. לאשר את התביעה כתביעה ייצוגית;
- ב. להגדיר את הקבוצה בשמה תנוהל התביעה;
- ג. לקבוע, כי השאלות המשותפות לקבוצה הן האם הפרה המשיבה את חובת הגילוי כלפי לקוחותיה, אשר מזכה את הלקוחות בפיצוי כספי, הכל כמפורט בפרק המשפטי לעיל;
- ד. לקבוע, כי הסעדים הנתבעים הינם:

(1) צו עשה, המורה למשיבה, תוך זמן סביר, לקבוע שלטים מחוץ לכל נקודות הכניסה לכביש, ואשר עליהם יינתן מידע מהותי אודות מהירות התנועה במקרים הנדרשים, כמפורט לעיל;

(2) תשלום פיצוי בסך 50 ₪ לכל אחד מחברי תת קבוצה א' ו-30 ₪ לכל אחד מתת חברי קבוצה ב' או בסכום אחר כפי שיקבע בית המשפט הנכבד;

- ה. לתת הוראות בדבר אופן פרסום ההחלטה, ולקבוע כי המשיבה תשא בהוצאות הפרסום;
  - ו. לקבוע גמול למבקש;
  - ז. לקבוע את שכר טרחתו של ב"כ המבקש.

63. תצהירו של המבקש מצ"ב לתמיכה בעובדות בקשה זו.

אסף שילה, עו"ד
ב"כ המבקש